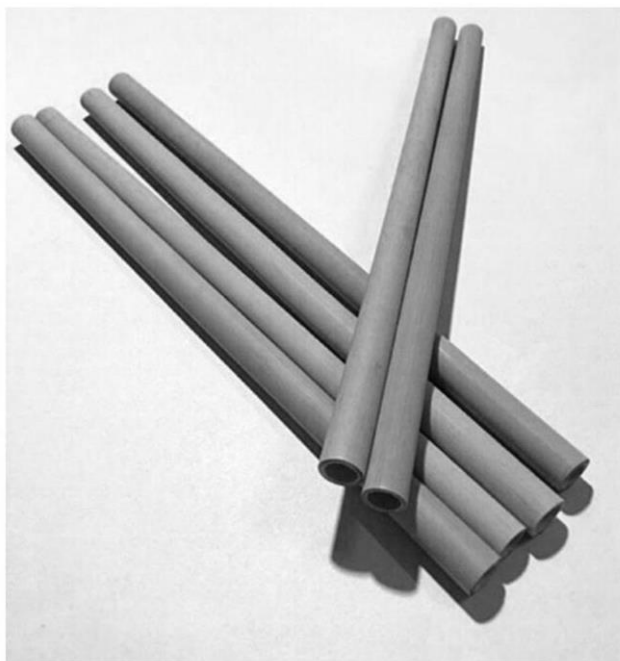

หลอดจากธรรมชาติ

พลาสติกเป็นวัสดุที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลายทั้งในทางการแพทย์ อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงเป็นบรรจุภัณฑ์อาหาร จึงไม่อาจปฏิเสธการใช้พลาสติกในชีวิตประจำวันได้แต่สามารถที่จะปฏิเสธพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เพราะพลาสติกประเภทนี้อายุการใช้งานสั้นแต่ระยะเวลาในการย่อยสลายนาน

นอกจากนี้ United Nations Environment Programme คาดการณ์ว่า ประมาณปี พ.ศ. 2593 จะมีขยะพลาสติกทั่วโลกจำนวน 12,000 ล้านตันที่ถูกฝังกลบอยู่ตามธรรมชาติและในทะเล สหภาพยุโรปหรือ EU ได้เดินหน้านโยบายเลิกการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastic) มีผลบังคับใช้

ประเทศสมาชิกภายใน ปีพ.ศ. 2564 มีเป้าหมายลดขยะพลาสติก 10 ประเภท ได้แก่ หลอด พลาสติก ก้านสำลีก้านลูกโป่ง อุปกรณ์รับประทานอาหารพลาสติก กล่องโฟม และพลาสติกที่มีส่วนผสมของสารประเภทอ็อกโซเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมาตรการเพิ่มความรับผิดชอบของผู้ผลิตเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ รวมถึงการรีไซเคิล บรรจุภัณฑ์หลังการใช้ให้ได้ 90% ภายในปีพ.ศ. 2568 ประเทศไทย โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอ (ร่าง) การจัดการขยะพลาสติก (พ.ศ. 2561-2573) ให้ กรม.รับทราบ มีเป้าหมายลดและเลิกใช้พลาสติก 7 ชนิด โดยในปีพ.ศ. 2562 จะเลิกใช้พลาสติก 3 ประเภท ได้แก่ พลาสติกหุ้มผ้าน้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมของสารประเภทอ็อกโซ และ ไมโครบีดจากพลาสติก และปีพ.ศ. 2565 จะเลิกใช้พลาสติก 4 ประเภท โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ได้แก่ ถุงพลาสติก หูหิ้วความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติก และหลอดพลาสติก ส่วนในปีพ.ศ. 2570 มีเป้าหมายนำขยะผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์พลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ 100% ตัวอย่างหลอดจากธรรมชาติได้แก่

1. หลอดจากก้านผักกูด การนำก้านผักกูดมาใช้เป็นหลอดนั้น ต้องนำก้านผักกูดมาทำความสะอาดด้วยการแช่ในน้ำที่ผสมด้วยเบกกิ้งโซดา เวลาประมาณ 15 นาทีแล้วนำไปล้างน้ำสะอาดอีก 3 ครั้ง จึงนำก้านผักกูดมาใช้เป็นหลอด โดยมีอายุการใช้งานแค่ครั้งเดียว ระยะเวลาการย่อยสลายประมาณ 3-5 วัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. หลอดจากตะไคร้ ลักษณะของต้นตะไคร้ที่มีความยาวตลอดต้น เปลือกแข็ง จึงสามารถนำตะไคร้มาใช้เป็นหลอดได้อย่างสะดวก อย่าง โรงแรมบ้านท้องทรายบนเกาะสมุยที่หันมาใช้หลอดจากตะไคร้แทนการใช้หลอดพลาสติก และหลังจากการใช้ก็สามารถนำมาทิ้งรวมกับขยะสดประเภทอื่น

3. หลอดจากขั้วข้าว เป็นการนำผลผลิตเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์การใช้ขั้วข้าวมาเป็นหลอดนั้น มีตัวอย่างให้ดูกันที่ชุมชนเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา ซึ่งผู้คนในเกาะส่วนใหญ่ปลูกข้าวไว้ทาน

เอง ชั่งข้าว หรือดันข้าวจึงหาได้ไม่ยาก

4. หลอดจากไม้ไผ่ ใผ่มีรูปทรงของลำต้นเป็นทรงกระบอก ข้างในกลวง และมีความแข็งแรง เหมาะสมที่นำมาทำเป็นหลอด ซึ่งหลอดจากไม้ไผ่ 1 หลอด สามารถใช้ได้ประมาณ 100 ครั้ง หรือจนกว่าไม้ไผ่จะแตก วิธีการดูแลรักษานั้นก็ทำได้ไม่ยาก เมื่อใช้งานเสร็จแล้วล้างให้สะอาดด้วยแปรงล้างหลอดขนาดเล็ก และต้มในน้ำผสมน้ำส้มสายชู เพื่อให้หลอดคงความขาวสะอาดน่าใช้ต่อไป

นายณพวรรณ สระแสงดา

ศูนย์พัฒนาและวิเคราะห์สมบัติของวัสดุ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)